

1983-12-05

Gösta Bohman vidhåller i sin artikel (DN 14 november) att han lämnat korrekta uppgifter i sin memoarbok om händelseförloppet julen 1972, om mitt uttalande och mitt budskap till president Nixon med anledning av de amerikanska julföreläringarna över Hanoi.

I uttalanden, artiklar och dagboksutdrag har flera av de berörda visat vad som verkligen skedde - Tage Erlander, Krister Wickman, Anders Ferm, Sverker Åström och jag själv. Alla dessa vittnesmål visar att Bohmans bok inte ger en riktig bild av skeendet. Men Bohman vidhåller. Det är uppseendeväckande. När en ledande politiker i en viktig samtidsfråga skall redovisa vad som skett borde han i alla fall nu ha tagit intryck av alla de belegg som framkommit och som visar att det han påstår i sin bok inte är korrekt. Men det gör inte Bohman. Han vidhåller. Därför är det nödvändigt att visa att han på punkt efter punkt klamrar sig fast vid något som ligger långt ifrån sanningen:

1. Bohman påstår i DN-artikeln att mitt budskap till president Nixon på julaftonen 1972 var "en reträtt från det första förivrade utspelet" dagen innan. Det är inte sant.

För det första var mitt första uttalande inget förivrat utspel. I min förra artikeln (DN 10 november) redovisade jag hur väl förberett detta uttalande i verkligheten var.

För det andra var det ingen ursäkt eller reträtt i mitt budskap till Nixon dagen därpå. Det har Sverker Åström, som var med och skrev texten, kunnat vittna om. Det kan jag själv, som avsändare av budskapet, gå i god för. Det kan var och en som jämför de båda texterna på egen hand konstatera. Det är bara Bohman som envisas med att påstå motsatsen - utan tillstymmelse till bevis.

Visserligen försöker Bohman åberopa Yngve Möller; som i sina memoarer säger att de båda texterna framstår som "disparata". Möller pekar på skillnaden i form, och den finns förstås där - det första var ett offentligt uttalande till den allmänna opinionen, det andra var ett privat och personligt budskap riktat direkt till presidenten. Men Möller säger inte att det skulle röra sig om en reträtt eller ursäkt. Tvärtom - Möller tycker ju själv enligt sina memoarer att de båda uttalandena skulle kunnat arbetas samman till en text. Alltså kan det inte finnas någon motsättning mellan de två uttalandenas innebörd!

2. Bohman påstår i sin bok att Krister Wickman sökt upp honom under utrikesdebatten i mars 1973 och sagt dels att mitt telegram till president Nixon på julaftonen "i sak innebar en ursäkt", dels att jag hade fallit till föga för påtryckningar. Allt återgivet inom citationstecken. Det är inte heller sant.

Bohman har inte kontrollerat citatet med Krister Wickman. När denna fått läsa Bohmans bok har han övertygande dementerat att han skulle sagt så som Bohman påstår. Men Bohman vidhåller. Han presterar inga bevis. I stället har han fräckheten att göra gällande att Wickman skulle vara "besvärad" därför att han är "anställd i Olof Palmes kansli". Det är sant att Wickman är min ekonomiske rådgivare. För detta uppbär han ingen ersättning, men har tillgång till ett litet arbetsrum i kanslihuset. Det är mer än lovligt tarvligt att som Bohman insinuera att han av denna anledning skulle fara med osanning om ett samtal med Bohman.

3. Bohman påstår att Sverker Åström i telefon till mig från Norrköping under julhelgen, när han hört texten till det första uttalandet, skulle ha frågat: "Vad är det nu Du har ställt till med?" Detta återger Bohman också inom citationstecken. Men inte heller här är han sanningsenlig.

Telefonsamtalet ifråga kan rimligen bara Sverker Åström och jag ha hört. Vi har båda förklarat att det inte innehöll det som Bohman påstår. Några belägg för motsatsen kan han knappast åstadkomma.

4. Bohman påstår i sin bok att Tage Erlander, när jag frågade honom till råds innan jag gjorde mitt första uttalande, skulle ha sagt att "det strider emot vad jag själv tycker att man bör göra". Även det är osant.

På denna punkt har vi tillgång till Tage Erlanders och min version av telefonsamtalet mellan oss båda. Den är samstämmig. En utomstående borde ju inte kunna vidhålla en helt annan version. Dessutom har vi tillgång till både Tage Erlanders och Anders Ferns dagboksanteckningar från denna tid. De visar också att Erlander ingalunda avrådde från uttalandet.

Bohman kan som bevis bara hänvisa till en roman (!) av Olle Svenning från 1979 och till vad han snappade upp vid en lunch i Paris 1982. Det är ohållbart.

Bohman har i sin iver att göra upp politiska räkningar begått misstaget att bygga det utrikespolitiska avsnittet i sina memoarer på skvaller och på ett antal uttalanden och referat, som han icke i förväg kontrollerat med dem som återbopas och som i efterhand visar sig vara felaktiga. Han begår ytterligare ett misstag genom att när han beslås med uppenbara fel tjurigt vidhålla sin version.

PS. Det tillhör slumpens ironier att när jag står i begrepp att författa dessa rader anländer ett personligt brev från förre presidenten Richard Nixon med en bok betitlad "Verklig fred" och vederbörligen försedd med författaren namnteckning.